

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Z.K.

przeciwko M.N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 23 kwietnia 2018 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w zakresie dotyczącym oddalenia zaskarżonym wyrokiem apelacji powoda;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 maja 2015 r., którym Sąd ten zasądził od pozwanego M.N. na rzecz powoda Z.K. kwotę 150.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty a w pozostałej części powództwo oddalił.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. W skardze kasacyjnej powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Potrzeba wykładni przepisów prawnych dotyczy kwestii, czy w świetle zasady „nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet” czynność wykonana przez dłużnika w postaci przekazania wierzycielowi środków pieniężnych, w których posiadanie dłużnik faktycznie wszedł, ale nie miał do nich żadnych praw, może zostać uznana za skuteczną, w rozumieniu prawa cywilnego, wykonanie zobowiązania. Według skarżącego, istnieje także potrzeba wykładni przepisów prawa, czy sąd odwoławczy może w sentencji wyroku wskazać, że obie apelacje oddała, pomimo iż z treści uzasadnienia wynika, że praktycznie apelacje te z różnych przyczyn uwzględniła. Skarżący wskazał, że o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej świadczą zebrane w sprawie dowody, a jedynie fakt wydawania orzeczeń wbrew zebrany dowodom przyczynił się do częściowego uwzględnienia powództwa, a następnie utrzymania w mocy wyroku Sądu Okręgowego przez Sąd Apelacyjny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, którą pozwany zaskarżył wyrok w całości, podlegała odrzuceniu w części dotyczącej rozstrzygnięcia oddalającego apelację powoda. W tej części orzeczenie Sądu drugiej instancji jest korzystne dla pozwanego, a dopuszczalność skargi kasacyjnej, podobnie jak innych środków zaskarżenia, uzależniona jest od wykazania przez skarżącego interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, który uwarunkowany jest wykazaniem pokrzywdzenia

tym orzeczeniem (gravamen). Ocena pokrzywdzenia, stanowiącego warunek dopuszczalności zaskarżenia, musi poprzedzać badanie zasadności środka zaskarżenia. Oznacza to, że w tej części skarga kasacyjna pozwanego, jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c., podlegała odrzuceniu (por.m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 44/14, niepubl.).

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoczeniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Skuteczne powołanie przesłanki przewidzianej w art. 389⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nakładało na skarżącego obowiązek wskazania nie tylko przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, lecz także szczegółowego opisanie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określenia, że mają poważny charakter lub przedstawienia orzeczeń sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.).

Skarżący nie uczynił zadość żadnemu z tych wymagań. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazał przepisów, na których tle miały powstać przedstawione wątpliwości, nie przedstawił też wyводу prawnego wykazującego, że podniesione kwestie mają charakter poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie powołał się na poglądy doktryny lub orzecznictwa. Uzasadnienie wniosku zawiera wyłącznie polemikę z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego, w dodatku pozostającą w oderwaniu od zawartych w motywach tego orzeczenia ustaleń faktycznych i ocen prawnych tego Sądu, z których wynika jedynie, że pozwany nie wykazał, by doszło do zapłaty kwoty 300.000 zł wynikającej z umowy w większym zakresie niż 150.000 zł, a ustalanie, jakie jeszcze rozliczenia z powodem realizowała osoba, która przekazywała mu środki pieniężne, nie było przedmiotem sprawy.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie oczywistej jej zasadności wymaga natomiast od skarżącego wykazania, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych dociekań. Naruszenie prawa powinno mieć charakter szczególny i kwalifikowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Nie spełnia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 38/06, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.).

Skarżący odniósł tę przesłankę do sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, nie wskazując nawet we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przepisu, którego rażące naruszenia miało skutkować oczywistą zasadnością skargi. Przedstawiona argumentacja nie

pozwała na przyjęcie, że przesłanka ta została spełniona, także z tej przyczyny, że w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.